

עין משפט
נר מצוה

בא א ב מיי פ"ה מהל' שבת ה' ית סמג לאוין סה טושי"ע א"ח סי' שח כבב ג מיי פכ"ו מהל' שבת ה' ית סמג שס טושי"ע שס ספי"ק כו וכת:
כונ ד מיי פ"ו מהל' גריות הלכה ג:
כוד ה ו מיי פכ"ו מהל' שבת הלכה יט סמג לאוין סה טושי"ע א"ח סי' שח ספי"ק טו:
כוח ז מיי שס טושי"ע שס ספי"ק די:

תורה אור השלם

1 **בי תצור אל עיר ומים רבים להלחם ע"ה**
להפשה לא תשחית את עצה לגדל עליו גורן כי מקנן תאכל ואתו לא תכרת כי האדם עץ השדה
לבא מפקדן במצור:
דברים כ יט

הגהות הב"ח

(א) [גמ'] דלא נפישא ליה ריפתא (לא ליבעט וכו' יפה) **מח"מ** וי"ב פ"א לא ליבעט בצועי והשאר נחמק והכי משמע משיש"י: **(ג)** רש"י דיה לא ליטול ירקא ירק חי. כ"ב עיין פסוק כינל מעגרינן דקף נה גמ"ח המוס' ג"ה כ"ל עיר: **(א)** ד"ה ויסלק חנן מלפניו ללדדין: **(ד)** ד"ה או אסיפא וכו' שיש בו מה שמתאם:

מוסף תוספות

א. מפני שאין השואת גומות פסוק רישה, ודבר שאין מחברין מותר. מאיר.

רב נסים גאון

גורפין מלפני הפטם ומסלקין לצדדין מפני הרעי. בגמ' רבני מערבא גרסי מה שהפטם אוכל ומותר הרעי אוכל.

קמ:

משלפא לדידה מקניא. כשטוחין אותה לנגדה תוחצים קנה מצית יד לבית יד וכשנוטלה בשצת ישלפנה מן הקנה ולא הקנה ממנה דלא חזי לנטולי ולהסקה קאי: ואם כלי קיואי היא. קנה של אורגים דמורת כלי עליו שרי: פניא דבשרא. בשר מליח התלוי לייבשו. ומלא הסבל קרי תליא: שרי. דנאכל חי בצאמנא: דכוורי. אין נאכלין חיין: בצאמע מטע. שאש ואשמו רגילין צה לישן: כאילו עומד כו'. דמהרהר: לוצין אריכא. אגודה ארוכה של כרוב ארוך ושל כרישין ארוכים: ישא כי ישא. שכל אגודות הגנין שוות צעוביין שלכולן מדה

אבל באיבוס של קרקע דברי הבל אסור. אע"ג דמרבץ שרינן לרבי שמעון (לעיל דף נה.)^א הכל רגילות הוא להתכוין לאשווי גומות ומיישינן טפי שמא יתכוין: הקס

תולין פרק עשרים שבת

משלפו לדידה מקניא שרי קניא ממנה אסור אמר רבא ^(ב)ואם כלי קיואי הוא מותר אמר רב חסדא ^גהאי ^בכישתא דירקא אי חזיא למאכל בהמה שרי למלטולי ואי לא אסיר אמר רב חייא בר אשי אמר רב האי ^אתליא דבשרא שרי למלטולי דכוורי אסיר

אמר רב קטינא העומד באמצע המטה כאילו עומד בכריסה של אשה ולא מילתא היא ואמר רב חסדא בר בי רב דובין ירקא ליובין אריכא כישא כי כישא ואורכא ממילא ואמר רב חסדא בר בי רב דובין קניא ליובין אריכא טונא כי טונא ואורכא ממילא ואמר רב חסדא בר בי רב ^י[דלא נפישא ליה ריפתא] לא ליכול ירקא משום דגריר ואמר רב חסדא אגא לא בעניותי אכלי ירקא ולא בעתירותי אכלי ירקא בעניותי משום דגריר בעתירותי דאמינא היכא דעייל ירקא ליעול בשרא וכוורי ואמר רב חסדא בר בי רב ^ה דלא נפישא ליה ריפתא לא ליבעט בצועי ואמר רב חסדא בר בי רב דלא נפישא ליה ריפתא ^ולא ליבעט מ"ט דלא עביד בעין יפה ואמר רב חסדא אגא מעיקרא לא הואי בצענא עד דשדאי ידי בכולי מנא ואשכחי [ביה כל צדכי] ואמר רב חסדא האי מאן דאפשר ליה למיכל נהמא דשערי ואכל דחיטי קעבר משום יבל תשחית ואמר רב פפא האי מאן דאפשר למישתי שיכרא ושתי חמרא עובר משום כל תשחית ולא מילתא היא ^זבל תשחית דגופא עדיף ואמר רב חסדא בר בי רב דלית ליה משחא נימשי במיא דחריצי ואמר רב חסדא בר בי רב דובין אומצא ליובין אונקא דאית ביה תלתא מיני בישרא וא"ר חסדא בר בי רב דובין כיתוניתא ליובן מדנהר אבא וניחוורה כל תלתין יומין דמפטיא ליה תריסר ירחי שתא ואגא ערבא מאי כיתוניתא כיתא נאה וא"ר חסדא בר בי רב לא ליתבי אציפתא חדתא דמכליא מאניה וא"ר חסדא בר בי רב לא לישדר מאניה לאושפיויה לחווריה ליה דלאן אורה ארעא דילמא חזי ביה מידי ואתי למגניא אמר להו רב חסדא לבנתיה תיהוי צניעתן באפי גברייכו לא תיכלון נהמא באפי גברייכו לא תיכלון ירקא בליליא לא תיכלון תמרי בליליא ולא תשתון שיכרא בליליא ולא תיפגון היכא דמפני גברייכו וכי קא קארי אבבא איניש לא תימרון מנו אלא מני נקוט ^חמרגניתא בחדא ידיה וכוורא בחדא ידיה מרגניתא אחוי להו וכוורא לא אחוי להו עד דמיצטערן וחדר אחוי להו: אין שולין את הכרשינין^ט: מתני' דלא כי האי תנא דתניא ר"א בן יעקב אומר אין הכרשינין בכברה כל עיקר: **מתני'** גורפין מלפני הפטם ומסלקין לצדדין מפני הרעי דברי רבי דוסא וחכמים אוסרין נוטלין מלפני בהמה זו ונותנין לפני בהמה זו בשבת: **גמ'** איבעיא להו רבנן ארישא פליגי או אסיפא פליגי או אתרווייהו פליגי ת"ש דתניא וחכמים אומרים יאחד זה ואחד זה לא יסלקנו לצדדין אמר רב חסדא מחלוקת באיבוס של קרקע אבל באיבוס של כלי דברי הכל מותר ואיבוס של קרקע מי איכא למאן דשרי הא קא משוי גומות אלא אי איתמר הכי איתמר א"ר חסדא ימחלוקת באיבוס של כלי אבל באיבוס של קרקע דברי הכל אסור: ונוטלין מלפני בהמה: תנא חדא נוטלין מלפני בהמה שפיה יפה ונותנין לפני בהמה שפיה רע ותניא איך נוטלין מלפני בהמה שפיה רע ונותנין לפני בהמה שפיה יפה אמר אבוי יאידי ואידי מקמי חמרא לקמי תורא שקליגין מקמי תורא לקמי חמרא לא שקליגין והא דקתני נוטל מלפני בהמה שפיה יפה בחמור דלית ליה רירי ונותנין לפני בהמה שפיה רע בפרה דאית

שור שמפטמין אותו גורפין אבוס שלפניו בשצת לתת לתוכו התבן והשעורין ולא יתערב בהן עפרורית ויקון במאכלו: **ומסלקין.** תבן ^א שלפניו ללדדין כשהוא רב כדי שלא ידרסנו צרעי: **וחכמים אוסרים.** מפ' בגמ' אהייא: **ונוטלין מלפני צהמה** זו. שעורין ותבן ונותנין לפני זו ולא אמרינן טלטול דלא חזי הוא אלא ודאי חזי הוא דאין צהמה קלה במאכל הניטל מלפני חצירתה: **גמ'** **ארישא פליגי.** אגורפין ואסרי לגרוף משום דפעמים שהאבוס של קרקע וקא מכיין לאשווי גומות שלא יפלו השעורים לתוכו: **או אסיפא פליגי.** ומשום דלא חזי שיש בו ^ב שנמאס במדרס רגליו: **פא שמע.** דאתרווייהו פליגי: **אחד זה ואחד זה.** אחד גריפת האבוס ואחד תבן שלפניו לא יסלקנו ללדדין: **של קרקע.** כעין שעושין גדר קטן לפני צהמה ונותנין מאכל לפנים ממנו דליכא למיחש לאשווי גומות: **מחלוקס צאבוס של כלי.** וגזרו רבנן גזרה אטו של קרקע: **שפיה יפה.** לקמיה מפרש: **אידי ואידי.** שתיהן המשניות כצירא להו: **מקמי חמרא לקמי תורא שקליגן.** שאינו מטיל רירין ואין מה שלפניו נמאס וראוי לתמו לפני שור: **מקמי תורא לקמי חמרא לא שקליגין:**

דלית

מסורת הש"ס

(א) [לעיל קיג.], **(ב)** נעבדין איתא הילא], **(ג)** נעי' מוס' לעיל קלט: ד"ה תלא], **(ד)** נעי' מוס' עירובין נה: ד"ה כל עיר וכו' נחלא דלא גרסי להך ד' מיטות], **(ה)** גרסת מו', **(ו)** [לעיל קכט.], **(ז)** גיגרס' אחרינא ופירושו ע"י צבידן ערך כוז ח"א], **(ח)** צ"ל וכו',

לעזי רש"י

צירפוי"ל. תמכה.

מורשיליוני"ט

[מורשילני"ט]. אכילה

מנעט.

רבינו חננאל

משלפה לדידה מקניא. פי' למשוך הבגד בשטוחו בקנה להנבט ונעשה נגוב וישאר הקנה במקומו ולא יטלטלנו מותר, אבל למשוך הקנה מן הבגד ולטלטלו בשבת אסור שהקנה אינו כלי להטלטל בחצר. אמר רבא ואם כלי קיואי מותר. פי' אם הוא הבגד שטוח בכלי האורג. וכלי האורג נקראין כלי קיואי, כדאמרינן בפרק ואלו קשרים שחייבין עליהן איתמר אמר בר נחמן אמר שמואל כלי קיואי מותר לטלטל בשבת ואפילו כובד העליין וכובד התחתון אבל לא את המדרים. וטוב בעא מיניה ר' יוחנן מרבי יהודה בר לויא כלי קיואי כגון כובד העליין וכובד התחתון כו'. האי תלא דבשרא, פי' יחד של עץ עשוי תלות בו בשור, ופעמים שתולין בו וולתו. אבל העץ [נ"א: החזן] שתולין בו דגים, כיון שהדגים ירחם רע וקשה, אין תולין בו דבר אחר ומסיתין דעתן ממנו, ומוקצה מחמת מיאוס הוא ואסור. מדנהר אבא. שם מקום הוא. ציפיתא חדתא. פי' מחצלת חדשה. כורא בחדא ידא. כגון אבן שאין לה דמים ולא חזין, ומפני שהסתירה מהן נתיקרה בעיניהם ופיססוהו להראותה לחן. מתני' אין שולין את הכרשינין ולא שפיין כו'. גורפין מלפני הפטם ומסלקין לצדדים כו'. פי' גורפין המאכל של בהמה מלפני הפטם, ומאכל שאר בהמות מסלקין לצדדין דברי ר' דוסא, וחכמים אוסרין, ואיבעיא לן רבנן ארישא פליגי והוא גורפין, או אסיפא פליגי והוא שמסלקין לצדדין. ואמרינן ת"ש וחכ"א אחד זה ואחד זה לא יסלקנו ללדדין, ש"מ רבנן אתרווייהו פליגי. אמר רב חסדא מחלוקת באבוס של כלי, ואפילו כזה חכמים אוסרין, אבל באבוס של קרקע דברי הכל אסור לגרוף.